

ข่าวสาร ด้านยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑๕๑ ประจำเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

ผลิตภัณฑ์สุขภาพกับการโฆษณา

การโฆษณา เป็นเครื่องมือในการสื่อสารชนิดหนึ่งเพื่อโน้มน้าวใจให้เกิดการตัดสินใจเกี่ยวกับกรบริโภค โดยทั่วไป โฆษณาจะบอกข้อมูลเพียงบางด้านเกี่ยวกับข้อดีของผลิตภัณฑ์ แต่ไม่บอกข้อจำกัดหรือข้อเสีย และมักปรุงแต่งโฆษณาเพื่อเร้าอารมณ์ให้เกิดความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์ต่างๆ ทำให้ผู้บริโภคได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง และอาจตกเป็นเหยื่อของการโฆษณา หลงเชื่อไปซื้อผลิตภัณฑ์ต่างๆ สูญเสียเงินเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์สุขภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายร่วมด้วย

การตรวจสอบสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพว่าถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ สามารถทำได้ง่ายๆ เพียง 4 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบว่า โฆษณานี้ มีเลขที่อนุญาตโฆษณาหรือไม่?

ผลิตภัณฑ์สุขภาพ 3 ประเภทที่กฎหมายกำหนดให้ต้องขออนุญาตก่อนทำการโฆษณา ได้แก่ ยา อาหาร (รวมไปถึงผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร) และเครื่องมือแพทย์ และเมื่อได้รับอนุญาตแล้ว จะต้องแสดงเลขที่โฆษณาที่ได้รับอนุญาตนั้นให้ปรากฏในสื่อด้วย โดยต้องแสดงข้อมูลดังนี้

	ยา ต้องมีเลขที่โฆษณาระบุ ชมท /		เครื่องมือแพทย์ ต้องมีเลขที่โฆษณาระบุ ชมท /
	อาหาร ต้องมีเลขที่โฆษณาระบุ ชมอ /		เครื่องสำอาง ไม่ต้องมีเลขที่โฆษณา

2. ตรวจสอบว่า เนื้อหาของโฆษณานี้ ตรงตามชนิดของผลิตภัณฑ์หรือไม่?

โดยรายละเอียดของผลิตภัณฑ์สุขภาพแต่ละชนิด มีดังนี้

- ยา คือ ของที่ใช้ในการวินิจฉัย บำบัด บรรเทา รักษา ป้องกันโรคหรือความเจ็บป่วยของมนุษย์หรือสัตว์
- อาหาร คือ ของกิน ดื่มน้ำ เพื่อดำรงชีวิต (ไม่สามารถอ้างว่า วินิจฉัย บำบัด บรรเทา รักษา ป้องกันโรคหรือความเจ็บป่วยได้)
- เครื่องมือแพทย์ คือ เครื่องมือเครื่องใช้ที่มุ่งหมายเฉพาะสำหรับใช้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุข, วินิจฉัย ป้องกัน ติดตาม บำบัด บรรเทา หรือรักษาโรคของมนุษย์หรือสัตว์, ตรวจสอบ ทดแทน แก้ไข ดัดแปลง พยุง คำจุนร่างกาย หรือเพื่อการวินิจฉัย, ทำลายหรือฆ่าเชื้อสำหรับเครื่องมือแพทย์
- เครื่องสำอาง คือ ของที่ใช้สำหรับทา ภู นวด โรย ฟั่น หยอด ใส่ อบ ต่อส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย เพื่อความสะอาด ความสวยงาม (ไม่สามารถอ้างว่า วินิจฉัย บำบัด บรรเทา รักษา ป้องกันโรคหรือความเจ็บป่วยได้)

3. ตรวจสอบว่า เนื้อหาของโฆษณานี้ ใ้อวดสรรพคุณเกินจริง หรือไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค หรืออาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมหรือไม่?

โฆษณาที่มีแนวโน้มให้ข้อมูลไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ได้แก่ โฆษณาที่มีเนื้อหาเข้าข่ายรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- มีข้อความที่เป็นเท็จหรือเกินความจริง
- มีข้อความที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ
- มีข้อความสนับสนุนโดยตรงหรือโดยอ้อมให้มีการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรม หรือนำไปสู่ความเสื่อมเสียในวัฒนธรรมของชาติ
- มีข้อความที่ทำให้เกิดความแตกแยกหรือเสื่อมเสียความสามัคคีในหมู่ประชาชน

4. หากเราตรวจสอบแล้ว แต่ยังไม่แน่ใจหรือไม่แน่ใจ จะทำอย่างไร?

สามารถแจ้งข้อมูลหรือสอบถามได้ที่ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่ท่านอยู่ พร้อมนำหลักฐานหรือพยานอื่นๆเพิ่มเติม เช่น เอกสาร วัตถุ หรือบุคคลอ้างอิง มายื่นต่อเจ้าหน้าที่ประกอบการพิจารณา

เอกสารอ้างอิง : 1. หนังสือชุด รู้ทันสื่อโฆษณายา อาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพ เล่มที่1 ทุกซ์เหลืออัน เหยื่อโฆษณา ; กุมภาพันธ์ 2558 , แผนงานพัฒนาไกลเฝ้าระวังระบบยา กพย.

คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หน้า 21-27

ผู้ตั้งบทความ : ญญ.ธีรพันธุ์ตรา เนตรโพธิ์แก้ว ; E-mail : vck_rx@hotmail.com